

Stap 1

Basisschooladvies

De keuze die je maakt over de overgang naar het voortgezet onderwijs is heel belangrijk. En er zijn zoveel scholen om tussen te kiezen! Vind je het lastig om te kiezen? Deze tips gaan over hoe je een goede keuze maakt.

De leerkrachten van de basisschool weten wat je goed kunt en wat je (nog) lastig vindt, waar je plezier in hebt, of je huiswerk maken leuk vindt en of je bijvoorbeeld snel afgeleid bent of juist niet. Daarom is je basisschooljuf of -meester degene die het basisschooladvies geeft. Het gesprek daarover begint al vanaf groep 7 met een voorlopig advies.

In groep 8 krijg je het definitieve advies van de basisschool over het soort voortgezet onderwijs dat het beste bij je past. Dit advies is altijd hetzelfde of hoger dan je voorlopig advies, nooit lager. De juf of meester samen met een andere collega van de basisschool legt jou en je ouders in een persoonlijk gesprek uit waarom je dat advies krijgt.

Basisschooladviezen in Amsterdam

In Amsterdam kun je van de basisschool advies krijgen om naar een van de volgende vormen van voortgezet onderwijs te gaan:

- Kopklas
- praktijkonderwijs
- vmbo-basis
- vmbo-basis/kader
- vmbo-kader
- vmbo-theoretisch
- vmbo-theoretisch/havo
- havo
- havo/vwo
- vwo (atheneum en gymnasium)
- een middelbare school voor speciaal onderwijs
- tussenvoorziening

LET OP Je ziet hierboven geen onderscheid tussen atheneum en gymnasium. Je kunt dus vwo als basisschooladvies krijgen, en dan bedenken of je liever naar het atheneum of het gymnasium wilt.

Oki-doc

In het oki-doc (onderwijskundig informatiedocument) staat de reden voor het basisschooladvies met je cijfers en scores. Er staat ook in hoe jij het doet op school, wat je leuk vindt, wat je minder makkelijk vindt, wat je heel goed kunt en hoe leerkrachten je het beste kunnen helpen. De basisschool licht tijdens het adviesgesprek het oki-

Stap 1 | Basisschooladvies

doc toe en geeft er een kopie van mee aan je ouders. Je krijgt het basisschooladvies uiterlijk 10 februari 2023. Nadat je bent aangemeld bij een middelbare school geeft de basisschool jouw oki-doc aan die school.

Tests en onderzoek

Leerlingen met het voorlopig advies praktijkonderwijs, vmbo-basis of vmbo-kader maken al eind groep 7 een leerresultatentest (de LAT. Als je grote achterstanden hebt, is er nog een onderzoek nodig. Dit kan een intelligentietest (Capen soms ook een sociaal-emotioneel onderzoek (de SEM) zijn. De intelligentietesten maak je dan tussen september en december; de resultaten horen jij en je ouders van je basisschool.

(Extra) ondersteuning

Als je op de basisschool wat (extra) ondersteuning nodig hebt gehad, kan jouw basisschool een advies geven over middelbare scholen die jou het beste kunnen ondersteunen. In Amsterdam bieden de meeste vmbo-scholen leerwegondersteuning aan; dit is extra ondersteuning voor leerlingen die dat nodig hebben. Ook kan het zijn dat de basisschool adviseert om naar een tussenvoorziening of een middelbare school voor speciaal onderwijs te gaan. Welke tussenvoorziening of middelbare school voor speciaal onderwijs het beste bij jou en je basisschooladvies past, weet je leerkracht van de basisschool.

Een dubbeladvies

Je kunt een basisschooladvies krijgen voor één soort onderwijs, bijvoorbeeld vmbo-kader. Maar je kunt ook een 'dubbeladvies' krijgen, zoals havo/vwo. Met een dubbeladvies zegt de leerkracht dat je in ieder geval het ene onderwijsniveau aankunt (in dit voorbeeld havo en misschien wel meer (in dit voorbeeld vwo. In het eerste jaar op de middelbare school wordt duidelijk welk soort onderwijs het beste bij je past. Sommige scholen hebben een verlengde brugperiode; die duurt twee of drie jaar in plaats van één.

Uitslag van de eindtoets

Eind mei hoor je de uitslag van de eindtoets. Misschien heb je een veel hogere score behaald dan zou passen bij het basisschooladvies dat je kreeg. Dit betekent dat jouw basisschool nog eens naar al jouw gegevens gaat kijken. De basisschool moet een gesprek over een mogelijke heroverweging met jou en je ouders voeren, als jullie dat hebben aangevraagd, maar is niet verplicht om je een hoger advies te geven. Het eindoordeel over wat voor jou het beste soort onderwijs is, ligt bij de basisschool.

De schoolsoorten in Amsterdam

Hieronder kun je lezen welke schoolsoorten er in Amsterdam zijn.

Stap 1 | Basisschooladvies

De Kopklas

De Kopklas is een jaar waarin je je voorbereidt op de middelbare school, een soort tussenjaar na groep 8. Het is een schoolsoort voor leerlingen die hun kennis en vaardigheden van de Nederlandse taal nog wat moeten verbeteren om aan een brugklas van een middelbare school te kunnen beginnen. Na de Kopklas ga je naar de brugklas van vmbo-t, havo of vwo.

Praktijkonderwijs

In het praktijkonderwijs kun je een vak leren en gaat het vooral om de praktische kanten van het leren. Je leert welk beroep je zou kunnen gaan uitoefenen en hoe het is om in een bedrijf te werken. Verder is er aandacht voor het ontwikkelen van je persoonlijkheid en het aanleren van sociale vaardigheden. Dit onderwijs loopt voor veel leerlingen door tot ze leuk, passend werk hebben gevonden. Veel leerlingen stromen door naar een mbo-opleiding op entree-niveau (voorheen mbo-1 en sommige leerlingen gaan door naar mbo-2).

Vmbo (Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs)

Ongeveer de helft van de leerlingen gaat na de basisschool naar het vmbo. Het vmbo duurt vier jaar. In Amsterdam heeft het vmbo drie leerwegen, oftewel drie 'manieren van leren'. Sommige leerlingen leren liever uit boeken, terwijl andere het liefst leren door te experimenteren en iets te doen. Het is de bedoeling dat je een leerweg volgt die goed past bij jouw mogelijkheden en wensen. De drie leerwegen zijn:

1. vmbo-b: basisberoepsgerichte leerweg
2. vmbo-k: kaderberoepsgerichte leerweg
3. vmbo-t: theoretische leerweg, ook wel mavo genoemd

Havo (Hoger algemeen voortgezet onderwijs)

Op de havo krijg je meer leerstof dan op het vmbo, het tempo ligt hoger en de opleiding duurt een jaar langer. Je werkt zelfstandiger en je krijgt meer huiswerk.

Vwo (Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs)

Vwo is zwaarder dan havo. Het tempo ligt hoog en de opleiding duurt een jaar langer. Je moet zelfstandig kunnen werken en je krijgt meer huiswerk.

Een middelbare school voor speciaal onderwijs

Middelbare scholen voor speciaal onderwijs zijn voor leerlingen met een grote onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte. Dit kan een beperking zijn (lichamelijk, zintuiglijk of verstandelijk) of het kunnen bijvoorbeeld psychische problemen of sociaal-emotionele problemen zijn. Een middelbare school voor speciaal

Stap 1 | Basisschooladvies

onderwijs heeft alle voorzieningen en kennis in huis om deze leerlingen goed op te vangen en te begeleiden. Op sommige van deze scholen kun je een diploma halen; andere begeleiden de leerlingen bijvoorbeeld naar het mbo, een beroep of dagbesteding. Tussenvoorziening Sommige leerlingen hebben een andere aanpak of een bepaald plan voor extra ondersteuning nodig, dat ze niet kunnen krijgen op een reguliere middelbare school. Voor deze leerlingen zijn er de zogenoemde tussenvoorzieningen of een school met een special class. Op de meeste tussenvoorzieningen kunnen leerlingen een diploma halen.

Vakscholen

In Amsterdam zijn drie vakscholen:

- de culinaire vakschool Hubertus & Berkhoff (vmbo)
- het Media-college Amsterdam (vmbo)
- de school voor kunstonderwijs IVKO (vmbo-t/havo)

Deze vakscholen doen mee met de loting en matching. Als je graag naar het Media-college of de school voor kunstonderwijs IVKO wilt, moet je een intake doen. Tijdens deze intake kunnen deze twee vakscholen beoordelen of hun onderwijs bij jou past. Deze intakes vinden plaats voordat je je aanmeldt. Als je intake positief is beoordeeld, mag je deze vakschool op je voorkeurslijst zetten. Ook als je deze vakschool niet op de eerste plaats op je lijst wilt zetten, moet je deze intake doen. Bekijk op de websites van de vakscholen hoe en wanneer de intakes zijn. Wanneer er meer leerlingen met een positief beoordeelde intake zijn dan plaatsen op een vakschool, verdelen we de plaatsen tijdens de loting en matching.

Techschool

In 2023 komt er in Amsterdam nog een vakschool bij: de Techschool. Dit wordt een hypermoderne school waar jongeren hun talenten voor techniek en technologie kunnen ontdekken en ontwikkelen - in de breedte en in de diepte. De besturen van vier vmbo-scholen met technische profielen* werken samen met het bedrijfsleven, met drie mbo-instellingen** en met de gemeente aan de ontwikkeling van deze school. Leerlingen volgen de technische vmbo-profielen Bouwen, Wonen & Interieur (BWI), Produceren, Installeren & Energie (PIE en Mobiliteit en Transport (M&T op één locatie).

* Bredero Beroepscollege (VOvA), Montessori Lyceum Oostpoort (MSA), Mundus College (Espritscholen en Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB)

** Het Hout en Meubileringscollege, het Mediacollege en het ROC van Amsterdam.

Stap 1 | Basisschooladvies

Ondersteuning

Leerlingen die dat nodig hebben kunnen ondersteuning krijgen. Hieronder vind je uitleg over de basisondersteuning die elke middelbare school biedt, de extra ondersteuning en de verschillende vormen van daarvan.

De basisondersteuning

Op alle middelbare scholen kunnen leerlingen die dat nodig hebben, rekenen op ondersteuning; dat noemen we de basisondersteuning. De hulp kan te maken hebben met leren, maar ook met hoe je je lichamelijk of geestelijk voelt; het kan ook hulp zijn bij een moeilijke thuissituatie.

Als je bijvoorbeeld een leerachterstand hebt in taal of rekenen, of dyslectisch bent, kun je van school extra hulp krijgen. Het kan ook zijn dat je niet lekker in je vel zit, je niet prettig voelt in de klas, of thuis problemen hebt.

Daarover kun je op school met iemand praten. Die persoon gaat samen met jou en je ouders kijken welke ondersteuning het beste bij je past. De middelbare school kan ook voor extra begeleiding zorgen als je bijvoorbeeld moeilijk kunt concentreren, als je meer wilt of moet doen dan je aankunt, of als je het lastig vindt om je huiswerk goed te plannen. Als je hoogbegaafd bent, kan de school je meer uitdaging geven. Dit valt allemaal onder de basisondersteuning die elke Amsterdamse middelbare school biedt.

Bij wie kun je terecht?

De mentor is voor jou en je ouders het eerste aanspreekpunt bij vragen en problemen. Mentoren zijn docenten die niet alleen lesgeven, maar ook leerlingen coachen. Je mentor heeft veel contact met de andere docenten en weet daardoor hoe je je bij de verschillende vakken ontwikkelt.

De decaan/doorstroomcoördinator kan je helpen bij het kiezen van vakkenpakketten en profielen, en weet ook veel over studie- en beroepsmogelijkheden.

De zorgcoördinator zorgt ervoor dat je de begeleiding en ondersteuning krijgt die je nodig hebt. Hij of zij heeft veel contact met de mentor en de ouder- en kindadviseur. Je kunt ook zelf met de zorgcoördinator praten.

De ouder- en kindadviseur geeft ondersteuning en advies aan leerlingen en ouders bij vragen over opvoeden en opgroeien. Hij of zij geeft ook advies aan docenten. Wanneer dat nodig is, haalt de ouder- en kindadviseur in overleg met jou en je ouders een deskundige naar de school, of verwijst hij of zij je door naar specialistische jeugdhulp.

Stap 1 | Basisschooladvies

Het Zorg- en adviesteam (ZAT) van de middelbare school kan helpen als je meer ondersteuning of begeleiding nodig hebt dan de school kan bieden. In dit team zitten onder anderen de zorgcoördinator, de ouder- en kindadviseur, de leerplichtambtenaar en een jeugdarts. Samen met jou en je ouders bespreken zij welke specialistische hulp je kunt krijgen.

Al deze hulp en begeleiding vind je op elke Amsterdamse middelbare school. Dat hebben de scholen met elkaar afgesproken. Wel kan de manier waarop je de ondersteuning krijgt per school verschillen. En sommige middelbare scholen bieden nog extra hulp, zoals huiswerkbegeleiding.

Extra ondersteuning

Sommige leerlingen hebben boven op de basisondersteuning meer hulp nodig; dat noemen we extra ondersteuning. Niet elke middelbare school kan alle extra ondersteuning bieden. Heb jij extra ondersteuning nodig, dan moet je daar dus rekening mee houden bij het kiezen van een middelbare school. Het is natuurlijk van groot belang dat de school kan bieden wat je nodig hebt. De basisschool kan je helpen bij je keuze. Wil je weten hoe de school van jouw keuze de (extra ondersteuning van leerlingen aanpakt? Vraag er dan naar tijdens de open dag, of bekijk het schoolondersteuningsprofiel (SOP via de link op de scholenpagina's. Wil je weten op welke begeleiding je op Amsterdamse middelbare scholen kunt rekenen? Kijk dan op de website van het Samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Amsterdam-Diemen, swvadam.nl.

Leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben kunnen - naast de basisondersteuning - **leerwegondersteuning** krijgen (op het vmbo een plaats op een **middelbare school voor speciaal onderwijs**, of een plaats op een **tussenvoorziening**). Uitleg van de verschillende mogelijkheden vind je hieronder.

Leerwegondersteuning (vmbo)

Kun je een vmbo-diploma halen, maar heb je daarbij extra ondersteuning nodig? Dan kun je leerwegondersteuning krijgen in het vmbo. Dat is geen apart onderwijs, maar het betekent dat je extra begeleiding krijgt. Ongeveer een derde deel van alle vmbo-leerlingen maakt gebruik van leerwegondersteuning. Hierbij volg je hetzelfde programma als de andere leerlingen, maar met extra hulp en begeleiding. En je krijgt hetzelfde diploma. Sommige vmbo-scholen hebben een aparte afdeling voor leerlingen met leerwegondersteuning. Daar krijg je bijvoorbeeld les in kleinere groepen en kun je de lessen meer in je eigen tempo volgen. Andere vmbo-scholen zetten leerlingen met en zonder leerwegondersteuning juist bij elkaar in de klas. Ook hiervoor geldt: ga kijken en beoordeel wat het beste bij je past. **LET OP** Niet alle vmbo-scholen bieden leerwegondersteuning aan.

Stap 1 | Basisschooladvies

Voortgezet speciaal onderwijs

Middelbare scholen voor speciaal onderwijs zijn voor leerlingen met een grote onderwijs- en/of ondersteuningsbehoefte. Dit kan een beperking zijn (lichamelijk, zintuiglijk of verstandelijk) of het kunnen bijvoorbeeld psychische problemen of sociaal-emotionele problemen zijn. Een middelbare school voor speciaal onderwijs heeft alle voorzieningen en kennis in huis om deze leerlingen goed op te vangen en te begeleiden. Op sommige van deze scholen kun je een diploma halen; andere begeleiden de leerlingen bijvoorbeeld naar het mbo, een beroep of dagbesteding.

Tussenvoorziening

Sommige leerlingen hebben een andere aanpak of een bepaald plan voor extra ondersteuning nodig, dat ze niet kunnen krijgen op een reguliere middelbare school. Voor deze leerlingen zijn er de zogenoemde tussenvoorzieningen of een school met een special class. Op de meeste tussenvoorzieningen kunnen leerlingen een diploma halen.